

Ljudevit Jonke (Zagreb)

OTVARANJE KONFERENCIJE

Drugarice i drugovi, gospode i gospodo, poštovani kolege!

Meni je kao predsjedniku jugoslavenskog Međuakademijskog odbora za onomastiku pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu osobita čast i zadovoljstvo što mogu pozdraviti ovaj ugledni skup znanstvenih radnika onomastičara, koji se ovdje u Tivtu u SR Crnoj Gori prvi put sastao da razmotri na svojoj Konferenciji osnovna pitanja jugoslavenske onomastike u sadašnjem trenutku i da donese potrebne zaključke o našim daljim zadacima i po republikama i u čitavoj Jugoslaviji.

Ali prije prijelaza na dnevni red treba naglasiti da je u posljednje vrijeme jugoslavenska onomastika izgubila nekoliko svojih istaknutih znanstvenih radnika. Među prvima moramo spomenuti imena akademika Mate Hraste i profesora Milivoja Pavlovića, članova Međuakademijskog odbora za onomastiku, a zatim Luku Vujovića, Rudolfa Kolarića, Milka Kosa, Stjepana Pavičića, Blaža Jurišića, Milana Budimira, Karla Oštira i Krešimira Georgijevića. Neka im je svima slava!

Naš Međuakademijski odbor za onomastiku osnovan je g. 1958. sa sjedištem pri Jugoslavenskoj akademiji u Zagrebu, a prvi mu je predsjednik bio sada već pokojni akademik i sveuč. profesor dr Mate Hraste, kojemu smo upravo odali zasluženo priznanje. Jugoslavenska onomastika može se do sada pohvaliti značajnim rezultatima, među kojima treba posebno istaknuti znanstvena djela uglednih naših pojedinaca onomastičara, ali kolektivni rad naših onomastičara može se reći da je započeo tek osnivanjem jugoslavenskog Međuakademijskog odbora za onomastiku. Najvidljiviji rezultat tih kolektivnih nastojanja svakako je stručni časopis „Onomastica jugoslavica“, koji je pod vodstvom glavnog i odgovornog urednika akad. Francèta Bezlaja izašao dosad u četiri sveska, a peti je upravo u tisku. Ovo glasilo Međuakademijskog odbora za onomastiku, kojemu se u uredništvu nalaze predstavnici onomastičara iz svih naših republika, okupilo je dosad ne samo jugoslavenske ugledne znanstvene radnike nego i inozemne, a objavljenim je radovima steklo opravdan ugled i u zemlji i u inozemstvu. Svakako, naša je dužnost da se okupimo oko

toga stručnog glasila, da ga što više afirmiramo i stvorimo mu što viši naučni ugled. Dosad su bili članovi uredništva: akad. Ljudevit Jonke, akad. Jovan Vuković, Milivoj Pavlović, Trajko Stamoski, Đorđe Rašović i dr Petar Šimunović.

Naš se Međuakademijski odbor za onomastiku sastajao u Zagrebu svake godine, obično u mjesecu prosincu, i raspravljao najčešće o znanstvenim i financijskim pitanjima naše onomastike. Predstavnici naših republika u tom odboru podnosili su planove rada za idući jednogodišnji period, ti su se planovi kolektivno raspravljali i o njima su se zajednički donosili zaključci i za njihovo ostvarivanje osiguravala se financijska sredstva, kadšto potpuna, a kadšto djelomična. Svake godine podnosili su se i izvještaji o izvršenim radovima i utrošenim financijskim sredstvima.

Na posljednjoj zajedničkoj sjednici Međuakademijskog odbora za onomastiku u siječnju g. 1975. zaključeno je jednoglasno da se u Budvi u SR Crnoj Gori održi prva jugoslavenska onomastička konferencija, a njezina je organizacija povjerena Onomastičkom odboru SR Crne Gore. Spomenuti odbor organizirao je uz pomoć tajništva Međuakademijskog odbora za onomastiku i uz pomoć Društva za nauku i umjetnost SR Crne Gore ovu onomastičku konferenciju u Tivtu u dane 22, 23. i 24. listopada 1975. s opsežnim prijedlogom programa rada koji je dostavljen i poznat već svakom sudioniku. Ostvarenje toga programa izvršit će se prema odazivu i prisutnosti svakog sudionika, dakako s mogućnostima svih potrebnih promjena i eventualnih dodataka prema zaključku ovog našeg plenuma.

Moglo bi se postaviti pitanje zašto se prva jugoslavenska onomastička konferencija održava baš u SR Crnoj Gori. Na to mogu odgovoriti na temelju diskusije koja je o tom vođena na plenumu Međuakademijskog odbora za onomastiku posljednjih nekoliko godina. Bilo je utvrđeno da republički onomastički odbori Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Slovenije i Srbije uglavnom izvršuju godišnje planove, a samo da onomastički odbor Crne Gore zaostaje, ne izvršuje zadatke u potpunosti, pa čak i ne utroši odobrena mu financijska sredstva od strane Međuakademijskog odbora. Kao glavni razlog tome naveden je nedovoljan broj onomastičkih kadrova u Crnoj Gori, ali i slaba organiziranost u izvršavanju zadataka. Pretpostavilo se da bi onomastička konferencija u Budvi, odnosno u Tivtu mogla pobuditi veće okupljanje kadrova, veću zainteresiranost i šire postavljanje i izvršavanje onomastičkih zadataka. Štetno je da bilo koji republički onomastički odbor zaostaje, jer time se ne ispunja onomastički plan samo jedne republike nego i zaostaje plan na čitavom jugoslavenskom području. Ne treba pri tom posebno naglašavati kako je područje SR Crne Gore osobito zanimljivo s onomastičkoga gledišta s obzirom na raznolikost geografskog i jezičnog medija. A drugi je razlog što se prva onomastička konferencija održava u SR Crnoj Gori u tome što se sada u toj republici osjeća snažan zamah znanstvene svijesti i naučne organizacije, pa u tom ne smije zaostati ni onomastički odbor SR Crne Gore, nego treba — naprotiv — da zauzme značajno mjesto u cjelokupnom znanstvenom životu svoje republike. Nema sumnje da je pravilna misao Međuakademijskog odbora da treba organizirati onomastičke kadrove Crne Gore, osobito mlade, i pružiti im priliku da znanstveno obrade onomastičku problematiku svoje republike. U tome im dakako mogu pružiti djelotvornu pomoć

i one republike koje imaju već dovoljan broj onomastičkih kadrova. Osnivanje Crnogorske akademije nauka za to je dobar znak i treba ga pravilno iskoristiti.

Tajnik Međuakademijskog odbora za onomastiku dr Petar Šimunović prikazat će u svojem referatu, koji dolazi nakon ovog mogeg uvoda, koji su sadašnji problemi u jugoslavenskoj onomastici i što je potrebno uraditi da i rezultati Međuakademijskog odbora budu što plodonosniji na čitavom jugoslavenskom području, jer ne smijemo se varati! — i oni treba da budu još bogatiji, još organiziraniji, još povezaniji. Pred svima nama stoje još brojni zadaci u toponimiji, hidronimiji, antroponimiji, a svi bismo mogli u cjelini konstatirati da je posla mnogo, a znanstvenih radnika razmjerno malo.

Spomenuo bih ovdje još jedan, upravo aktualan organizacijski problem. Pred nama se nalazi novi način financiranja međuakademijskog odbora i onomastičkih odbora po republikama, koji bi mogao biti i koristan, ali i štetan ako ne budemo mudri i aktivni. Čini se da će financiranje onomastičkih odbora prijeći na republičke financijske organe, a da će međuakademijski odbor biti financiran samo iz svojega središta. Tako bi mogla biti prekinuta jedna snažna međurepublička interesna veza, koja nas je hoćeš-nećeš držala na okupu. Ali kako mi u svemu tražimo i pronalazimo bolje smjernice i putove, tako se i ovdje smijemo nadati da će i taj organizacijski problem biti riješen na zadovoljstvo svih nas, tj. da će od toga imati koristi jugoslavenska onomastika u cjelini i u svojim republičkim dijelovima. Bit će svakako potrebno da pronademo svoje mjesto u cjelokupnom znanstvenom radu, da izvršavamo postavljene zadatke i da se borimo za bolje uvjete i republičke i savezne onomastike.

